

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

**González Téllez, Emanuel
Francofurti Ad Moenum, 1690**

Capvt III. Ex Concilio (a) Toletano.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](#)

de Ecclesiæ de manu laici non recipiendis commis à Regibus obtentis adduxi in cap. prohibemus,
goffi in cap. quinquis, de elect. & ea quæ de deci- de decimus.

CAPVT III.

Ex Concilio (a) Toletano.

Consensus totius Concilii diffinivit, ut Sacerdotibus, qui aut res suas Ecclesiæ relinquent, aut nihil habentes, aliqua tamen prædia, aut familiis Ecclesiæ suis conquirunt, liceat aliquos de (b) familis Ecclesiæ ejusdem manumittere, juxta rei collatæ modum, quem antiqui (c) canones decreverunt, ita ut cum (d) peculio, & posteritate (e) sua, si ingenui sunt, sub patrocinio Ecclesiæ manent, (f) utilitates injunctas sibi, juxta quod potuerint, prosequentes.

NOTÆ.

(a) *Toletano.* Ita legitur in prima collectione sub hoc tit. cap. 4. & apud Burchardum lib. 3. Decret. cap. 117. Iwonem 3. p. Decret. cap. 238. apud Gratianum in cap. Episcoporum 12. q. 2. atque in ipso Concilio Tolet. 4. can. 68. repertur verba hujus textus. Concilium hoc celebratum fuit sub Justo Toletano Praefule, anno 3. Sisnandi Regis Gothorum, 5. die mensis Decembri, era 671. id est anno Domini 633 in Ecclesia Sanctæ Leocadiæ Virginis & Martyris, ubi congregati fuerunt Episcopi 66. cum ipso Rege, ut referunt Loayla in nota ad ipsum, Villadiego in hist. Reg. Gotb. num. 27. Sahabedra in chron. Gotb. in vita Sisnardi. Finit celebratissimum hoc Concilium: cum quia interfuerunt Sanctus Isidorus, Justus, ac Julianus: tum etiam quia in eo gravissima negotia, tam Ecclesiæ & rerum spiritualium, quam Reipublicæ, & rerum temporalium decisa fuerunt; & ut alla omittam, in eo Concilia tacta fuit collectio legum libri Forti Judicium, ut referunt Villadiego, & Sahabedra ubi proxime.

(b) *De familia.* Videnda sunt quæ notari in cap. de familia, de servis non ordin.

(c) *Antiqui canones.* Hæc verba referri non debent ad canonom relatum in cap. Episcoporum qui mancipium 12. q. 2. nam si de eo præsentifent Patres, dicent canones priores, ut fecerunt in canone 70. hujus Concilii. Referenda ergo sunt hæc verba ad canones Concilii Agath. relatios in cap. Diaconi, cap. si qui in qualibet 12. q. 2. Concilium enim Agathente præcessit Concilium Toletanum; siquidem celebratum fuit sub Sixto VI. anno 443.

(d) *Peculio.* Speciale enim est in servis Ecclesiæ, quod ipsis manumissis non censemur peculium concessum. Concilium Tolet. 9. can. 16. quoniam in eorum manumissione non licet Ecclesia eisdem libertas dare ultra summi 20. solidorum, cap. si post. 12. q. 2. docent Berojus hic, num. 21. Redoanus de rebus Ecclesiæ, iuris, manumissio, num. 21. Gregorius Lopez in

1. 90. tit. 18. part. 3. contrarium vero observatur in libertis privatorum, circa quos discrimen versatur inter liberatem datam in ultima voluntate, & praestitam inter vivos; nam si detur inter vivos, peculum censemur concessum; si vero in ultima voluntate, nisi specialiter detur, censemur ademptum, lib. 6. Sticho 53. ff. de peculio, 1. si cum opio 14. ff. de opio. 1. si legamus 24. ff. de pecul. legas. 1. unica, C. de peculio ejus qui libert. §. peculum, Inst. de legat. juxta quam distinctionem accipiendi sunt textus in l. donationes 32. §. pater 2. l. ad eum 35. ff. de donat. l. si quis seruo 18. l. si servus 32. l. quod servus 35. ff. de solut. l. quiesces 29. ff. de contrab. empt. l. 2. l. servus. ff. pro empore, l. final. C. de emancip. liberor. l. si servo 39. de jure dotum, l. post 6. §. l. ff. de liber. legat. l. 6. §. vicario. l. 15. & l. 19. §. 1 ff. de pecul. legat. l. final. de manumissi vindicta l. 6. & 17. ff. de pecul. si per imprudentiam §. ff. de cont. l. Maxiu. 66. ff. de legat. 2. l. Offidius 97. l. servus 99. in fine, de legat. 3. l. generaliter 24. & si 7. l. ff. de fiduciannis. libert. l. 10. ff. de manumiss. testam. l. 28. §. 1. ff. de statuibus. l. 10. ff. de pecul. legat.

(e) *Posteritate.* Speciale etiam est in libertis Ecclesiæ, ut etiam eorum liberi nati post manumissionem parentum remaneant sub patrocinio ejusdem Ecclesiæ, ut expressè probatur ex cap. de liberis 12. q. 2. & docent hic Abbas num. 6. Immola num. final. Berojus num. 14. qui assertunt prædictos Ecclesiæ libertos, corumque filios remaneant in Ecclesia ad præstandas eidem operas serviles ipso jure impositas.

(f) *Utilitates injunctas.* Consonat Concilium Aurelian. ubi statuitur, ut liberti, quos Sacerdotes, Presbyteri, vel Diaconi de Ecclesia sibi commissa facere voluerint, actus Ecclesiæ prosequantur; quod si facere contempserint, ad pristinum servitium revertantur. Quid est autem actus Ecclesiæ prosequi, nisi commodis Ecclesiæ invigilate, & promissas ei operas strenue exequi, ut exponit Lemastre lib. 2. de bonis Ecclesiæ, cap. 10. Circa libertos vero laicorum, eorum operas, & successionem, plura dabimus in cap. 2. de success. ab intestato.